

N° 20 - GWENGOLO 1971

« POBL VREIZ »

B.P. 713 ROAZON

KOUMANANTOU

Boutin : 6 L

Skoazell : adaleg 15 L

K.R.P. 2746-79 ROAZON

0,50

POBL VREIZH

KELAOUENN UNVANIEZ DEMOKRATEL BREIZ

E BREIZH 12 MIZ WAR 12 E VANK LABOUR D'AN DUD

PENNAD-STUR

E-pad an hañv, n'eo ket aet war zigreskiñ ar frapadoù diskrog-labour nag an toulladoù labourerien lisañsiet : evit kompren mat an dra-se, sellit, evel bep miz, ouzh pajenn kudenn Vreizh eus Brest d'an Naoned : gwalleürusamant, kalz re garget eo.

Meur a strollad politikel pe a sindikad eus an tu kleiz en em laosk da gousket e-pad an hañv. Un droug bras eo. Met 'pad an amzer-se, ar batroned a zo chomet e-giz m'emaint atav. Bez 'e c'houezont mat petra eo an hañv : ur pennad fall da stourm. Setu o deus dalc'het start betek vakañsoù al labourerien hep reiñ dezho re a draoù pe memes en ur ziskleriañ gant garventez e vo tud lisañsiet, e-giz m'eo bet en A.C.E.B.I. St-Herblon ; pe memes c'hoazh en ur brometiñ memes tra a-benn goude ar vakañsoù, e-giz m'eo bet en « Electro-Entreprise » Sant-Brieg.

Gant ar re yaouank, nevez echu ganto o amzer-skol, a zo 'c'houlenn bremañ un implij, war washaad e ya an traoù : muioc'h c'hoazh a zilabour ha muioc'h ivez a dud a ranko kuitaat ar vro. Er c'helaouennoù e weler bremañ pennadoù-skrid o pediñ ar Vretoned da vont da labourat da Vro-Holland en un uzin aluminom, e Vlissingen war ribl ar Skeld. Breizh eo, e gwirionez, ar vro a ro labourerien da vroioù pinvidik Europa.

Kresk ar prizioù, divizet gant ar gouarnamant, a raio droug da gentañ-tout da Vreizh, bro laosket hep uzinoù. Prizioù an S.N.C.F. e Breizh a zo uhelaet eus 5 % ! Setu : ar pezh a oa bet gounezet e 1961 da vare « Emgann al linennoù treñ » a zo adarre kollet. War bep tachenn, gant kresk ar prizioù, e vo meur a dra cheñchet. Setu amañ ur skouer all war mil : kuzul-kêr Roazhon en deus divizet uhelaat priz prejoù ar skolioù hag ivez kargoù darn eus ar c'hevredadoù H.L.M.

Honnezh eo gwir dremm Breizh. Kelaouennoù ar vro, atav prest da servij an douristed, o deus lavaret, diwar-benn an dra-se, e-pad an hañv, nebeut a draoù. Pennad-amzer an douristed avat, na bad nemet tost da dri miz, a ro da Vreizh, e-pad an hañv, un doare treizh ha pilpous. Eürusamant, e-touez ar bobl, ul lodenn dud a zeu da gompren eo ret stourm ouzh an douristed lorc'hus. E Bro-Leon, afer Konk he deus lakaet darn eus an dud da welout sklaer : diskouez a reont bezañ prest da zifenn o gwirioù hag o douar pa reer kelc'hiadoù « préemption » (el Landeda, Plougastell...).

U.S.A. : KENTAN BRO IMPALAEREL DRE AR BED.

Bexomp prest da stourm pa grog al labourerien adarre gant e labour, rak, gant diaester bras an arc'hant, Breizh, dalc'het hep uzinoù, a vo paket e-touez ar re gentañ. An diaester bras-se a zeu eus an trubuilh kaset e Bro-Vietnam :

KUDENN VREIZ EUZ BREST D'AN NAONED

AODOU-AN-HANTERNOZ

SANTBRIEG : « Ar patatez 'vit ar perc'hell d'ar vretoned 'vo mat ar pel ».

rierien, stourmerien an U.D.B. o deus das-tumet arc'hant evito.

Da c'houlenn, e penn-kentañ, goprou ingal da reoù baet d'o c'hamaladed bro-Bariz, an diblasiñ digoust ha kresk dre-vas o fae, 80 den war 100 an « Electro-Entreprise » (burev Sant-Brieg) o deus diskroget diouzh al labour. Kaset o deus, mistri barizian al labouradeg-se (ul labou- radeg a sell ouzh ar Vretoned, evel ma sellad ouzh tud ar c'holonioù, n'eus ket pell 'zo) un dileuriad da « ingalañ » an traoù, met hennezh en deus nac'het plegañ da c'hoantoù al labourerien, hag, er c'hon- trol, reet e c'her ma vo skubet labourerien 'zo da fin an hañv. En abeg da vakañsoù eost, al labourerien o deus roet termen d'o diskrog-labour goude un daouzek devezh bennak. E gwengolo e vo adlakaet o gou- lennoù war ar stern.

E Breizh an hañv, n'o deus ket kazeten- noù ar vro, prest dalc'hmat da skeiñ an daboulin pa vramm an douristiked, graet kalz a drouz en-dro d'an afer-se, chomet eo divrud ha diharp. A-galon gant al labou-

PLERIN : Diskrog-labour er metalerezh.

Kant den hag hanter-kant labouradeg Jouguet (boulonerezh resis), paeet bep sizhun pe bep miz, o deus diskroget diouzh al labour, o vezañ kavet ganto re-skort ar c'hrek-pae kinniget dezho a-berzh o rene- rien. Ur skoilh eo bet, eno c'hoazh, an hañv, rak rediet int bet, evit ar poent, da chom a-sav gant o goulennnoù.

PEMPOUL : Kerent o klemm.

Kerent skolidi ar C.E.S. a glemm abala- mour da stad fall ar skol-se : 3 blokad salioù re-bell an eil-re diouzh ar re-all, hag un tamm mat anezho nemet baraken- noù, mankout a ra binviachoù (n'eus netra evit kelenner skiant ar micherioù) kelenne- rien a vank (kelenner ebet war ar spagno- leg abaoe daou vloaz), re a dud er c'hlasoù hag an disrann hadet e-mesk ar skolidi : d'ul lodenn hepken eus ar c'hlasoù e vo roet evezherien ha kelennerien aotreet.

PENN-AR-BED

AR C'HAPITALISTED A-ENEP AR BEZINERIE.

Eur gompagnunex barizian spiseet war pleustradur ar bezin en deus galvet, dre publisite er gazetennou, an douristed da gutuil tali eviti, hag, evelse, tena o labour digand ar bezinerien. Ar sindikajou hag ar meared o deus savet o mouez evid difenn labour ar bezinerien : diskleriet en deus mear Gwinevez evedo sebezuz eviche klas-ket tena o boued digand ar re-mañ.

Peseurt menoz en oa ar gompagnunex ? Da genta paia eur priz dister bezin destumet gand an douristed ha, goude-ze, gwaska war prizioù goulennet gand ar bezinerien.

BRO KERNE : Diaes an traoù evit al labourerien-douar.

Tost da 35 % eus favennoù-c'hlas ar Frañs a zeu eus departamant Penn ar Bed. Met ar bloavezh-mañ abalamour d'an amzer, 90 % outho a zo chomet hep bezañ gwerzhet. Hep sellout eus ar benefis kollet, muioc'h eget 30 milion a zo bet kollet gant al labourerien douar, rak da ger tre a zeu ar gounidigezh-se (3 500 L. nevez bep daou zevezh-arat). Ar baisanted gwallskoet o deus goulennet ma vezo sellet ouzh ar rannvro evel un takad gouzanvad. Mad a vezo gwellout respont ar gouarnamant a zo o klask losk ar gounidigezh-se kuitaat Breizh evel ar re-all evit mont war-dro Paris.

DEPARTAMANT ROAZON

BAIN-DE-BRETAGNE.

Bez eus ur C.E.S. e Bain, met aman evel e kalz kumunioù all e Breizh ar Stad ne fell ket dezhañ kemer war e gont frejoù ar skol-se. Ar bloavezh paseet ar c'hargoù-se a yae betek 437 lur evit pep skoliad. Evit lod n'eo ket bet ijinet ar skol 'vit netra c'hoazh ! Maerioù ar c'humunioù-se o deus goulennet ma vezo kemezet frejoù ar skol gant ministr an deskadurezh.

ROAZHON : Kendalc'h ar studioù keltiek.

300 skolidi-veur o deus kemeret perzh

er pevare kendalc'h ar studioù keltiek. Bez e oa aze en diavaez d'ar Vretoned, Skosed, Iwerzhoniz, kembreiz, Amerikaned, Frañsizen, hag ivez tud eus bro-Tchecoslovakia ha bro Hungaria.

Rektor an Akademiezh, kannad gouarnamant Paris en-deus lavaret « e oa e Breizh ur yezh, un istor, ur sevenadur : ur yezh vrezhon a oa komzet en Arvorig a bezh pa oa ar galleg nemet un trefodach fall ».

Da c'houde en-deus lavaret e oa ar Stad gall o dilezel he folitikerezh a enep ar brezhoneg. Er vro « gwirioù an Den » ez eus pell etre ar pezh a vez lavaret hag ar pezh a vez graet.

DEPARTAMANT AN-NAONED

SAINT-HERBLON (Sant-Hermelen) : Seizh den lakaet er-maez eus an A.C.E.B.I.

D'ar gwener 30 a viz gouere, da 5 eur 1/2 da noz, e voe kemennet d'an dileuridi e oa bountet 7 den er-maez d'an hevelep taol. Roet eo bet ar c'helou-se d'an deiz araok klotadur an ti e-pad 4 sizhun evit ar vakansoù. Amzer ebet evit enebiñ. Taol eo bet an tamall war ar renerien gant an dileuridi nec'het dirak doareoù-ober ken dizonest. Ne oa ket posupl kavout hini ebet diouto. An dileuridi a zo aet da gas o c'hlemmoù da di an Enseller-labour.

PAIMBEUF (Penbo) : Doareoù-strafulhañ e ti Ugine-Kulmann.

Daoust d'ar vicherourien a labour war an deiz hag a stourm a-enep d'an eurioù dreist-devezh, ar renerien a gas lizheroù-kemenn d'ar re a vez dindan ar reolenn-se, hag a ra gwask war ar pennoù hag ar vistri. Klask a reont ivez dispartiañ al labourerien gant kemmoù en o fae.

Gant ar C.G.T. hag ar C.F.D.T., al labourerien o deus graet o soñj nac'h al lizheroù-se ha kas en-dro ar re degemeret.

SANT-NAZER : Meur a zen lakaet er-maez e ti Baudet.

Kemennet eo bet, e-kerz ur vodadenn ispisial eus ar C'huzul-labouradeg, e vo tud lakaet er-maez e rann ar « c'haravanennoù » : 39 micherour raktal, enno 17 plac'h hag an dileuridi. Dav e vo en em c'houlenn ouzhpenn petra 'vo graet evit ugent den all pa zistroint eus o vakansoù.

An diouer a labour eo an abeg roet eus kement-se abalamour d'un ti o chom e Vesoul hag en deus gouezet ar marc'had e ti Trigano-SEMM (a roe 50 % eus aferioù an Ti Baudet).

Graet o deus ar sindikadoù kalz a draoù a-enep d'ar mennad-se hag evit reiñ o retred d'ar re o deus muioc'h eget 60 bloaz. Savet o deus klemm a-enep d'ar S.E.M.M.-Trigano.

NAONED : Emañ micherourien an Technap o vont da resev ar goprou dleet dezho.

Ul lizher eus Ministr al Labour d'ar Sindikadoù kevredet F.O. eus ar Metaloù a laka da anaout e vo roet ar goprou ha digolloù ar vakansoù e-kerz miz eost. Chom a ra skolioù evit kaout arc'hant ar « rak-kemenn ».

Degasomp da soñj an holl ez eo an Technap un ti a feurm micherourien. Kelou hon eus bet war e divout war niverenn « Pobl Vreizh » miz ebrl.

UN PREFED GWALL-VRUDET O VONT KUIT.

Daoust d'ar meulodioù embannet war ar c'hazetennoù sentus, ur mousc'hoazh goapaus o deus bet al labourerien p'o deus klevet disparti Jan-Emil Vie, penn-prefed « Broioù al Loar » ha prefed departamant Naoned. Dalc'het e vo koun eus an darvoudoù c'hoarvezet e-kerz stourm al labourerien e mae 1968 hag e-kerz meur a vanifestadeg all. Ne vo ket ankouet ivez gant paotred ar maezioù pa oa o chaseal ar yarezed-gouez. An holl a oar penaos en deus garet gwask meur a wech evit lemel pep merk breizhek e departamant Naoned.

Ul louarn e oa evit mogañ pep goulenh ha pep stourm eus al labourerien. Ne chome ket da dartañ evit kas tud d'ar prizon, nag evit kas ar « seerased », nag evit pouezañ pa oa gwelet un dra a yae a-enep da soñjoù e batromed.

PENNAD-STUR

ur berniad arc'hant a zo dispignet evit an arme, ha foranet dre un ekonomiezh renet-fall. Laouen e c'heller bezañ pa weler gant pebezher nerzh o deus dispac'hierien Bro-Vietnam dalc'het penn ouzha kentañ bro ar bed. Met n'o deus ket gounezet c'hoazh e kreisteiz ar vro : Servijerien Nixon o deus c'hoant atav da ren an aferioù, e-giz e farsadenn ar votadeg a weler bremañ. Nixon a ziwall kloz e vro evit kas er broioù all an dilabour a ra droug eno. Kalet 'vo an dra-se evit ar broioù paour, hag evel just, al labourerien eo o devo ar poanioù kaletañ da gentañ.

En afer-se, ret eo flatrañ mojenn unvaniezh Europa ar kapitalisted. Ar vroadelerien c'hall en em lak gant ar re gentañ da zifenn an unvaniezh-se. E gwirionez, ar Mac'had Kumun a ziskouez sin fall, peogwir ne vale nemet diwar broud an arc'hant. An Europa galonek difennet gant ar kapitalisted, petra eo ? ur vojenn ha netra ouzhpenn (« Frankizour hag Europad on, ha me a zouten Pempidou » a lavare Ciscard d'Estaing da geñver votadeg prezidant ar Republik). Pa seller tost, e Komprener mat an dra-mañ : broioù kapitalist ar c'hornog ne gavont o unvaniezh nemet en ur glask droug ouzha ar gomunist ; ha daoust ma fell da Bompidou diskouez al lur 'giz arc'hant yac'h, e c'heller lavarout ne dalv ket frankiz ur Stad kalz a dra er bed kapitalist. Gaou eo ivez ar pezh a lavar ar Centristed c'hall : souten Nixon, emezo, dre an « Emglev atlantel » eo difenn ar frankiz.

Bezomp prest da zerc'hel c'hwek ouzha pep seurt mod bruderezh ha gwas-kerezh impalaerel :

— E-keit ma ya war washaat gwaskerezh Stad Franco en Euskadi, Pempidou a c'haloup da sikour Franco en ur gas kuit sekretour strollad komunour Bro-Spagn, goude ur meeting graet war-dro Paris gant strollad komunour Frañs diwar-benn Bro-Spagn.

— Evit an O.R.T.F., an I.R.A. 'zo memes tra hag an O.A.S. !

— E Bro-Soudan, Numeyri, kaset d'an traoù en un nebeut devezioù, kerkent deut en-dro d'ar gouarnamant, en deus lazhet en e vro tout an dud a glaske e gwirionez lakaat ar bed da vont war-raok. E c'houarnamant a anzav en deus barnet 700 komunist ha lazhet renerien uhelañ Strollad komunour Bro-Soudan ; hag e-touez ar re-mañ, ar sekretour. Ha da c'houde, n'en deus ket aon d'en em reiñ an anv a Unvaniezh Sozialist !

MOR-BIHAN

AN ORIENT. - An aotrou Marcellin : bepred ar memes divizoù.

P'en deo bet digoret an eskemmer ag ar « Pobl Vreizh » kozh, an dud en deus taolet me e talc'he ministr an diabarzh da ziple-gañ ar memes menazioù.

Komz a ra ag ar pezh a zo bet divizet evit an hentoù e Breizh (pe raktres an hentoù) (ha ne vo kaset da benn nemet an 2/3 ag ar pezh a oa bet divizet ha ne vo ket a auto-hentoù).

Komz a ra ivez ag an elektronik e Breizh. E-gwirionez, a-c'houde 1960 ar re a labour en elektronik e Breizh nen dint nemet 3 % ag ar vichererion gall er vicher-se. An trede dra a vez Gouvelioù an Henbont. Revez ar ministr, ar vichererion dilabour, goude ma oa bet serret an uzi-

noù, en deus kavet holl ur plas mat.

Nen deo ket ali ar C.G.T. a nav mat stad truhek ar vecherierion-se a labour pe er P.T.T. pe e klabidi Charcot (goude bout bet kaset er-maez da « France-Ele-vage ») hag a vez gopret nebeutoc'h eget ma oant er Gouvelioù.

DIAESTERIOU EN TI-SAVEREZH.

Revez ar patromoù nen deo ket bet goulenet labour gante nemet evit ar 6 miz da zonet (pe 4 miz gwech a vez).

Ouzhpenn-se, diaes e vo dezhe paeañ o dleoù. Er Mor-bihan nen deus ket kalz a vichererion hag an hanter anezhe a labour en ti-saverzh. Emen eta e vo kavet ar 5 000 imple a vo rekis pep ble evit parraat ouzha digresk ar poblañs ?

SKOAZELLIT " POBL VREIZH "

listenn gentañ

Dizantv, An Naoned	5,00 L.
Dizantv, Kemper	5,00 L.
Dizantv, Brest	1,00 L.
Dizantv, An Alre	1,00 L.
Dizantv, Plañvour	5,00 L.
Dizantv, Brest	100,00 L.

Hollad al listenn gentañ 117,00 L.

DA LENNERIEN POBL VREIZH

A-hed bloavezhioù ez eus bet savet tabut etre un toulladig Bretoned, evit goût penaos skrivañ brezhoneg : Diouzh e vlev e vez anavezet al loen, emezo, hag ho skritur eo melezeur ho soñjoù ! Re aes, re eun, eo an doare-se da welout an traoù : E gwirionez muioc'h-mui a dud a gaver — tud yaouank peurluviañ — na vern ket nemeur dezhe e pe c'hiz skrivañ o yezh. Soñjal a reont ne sell ket ar gudenn-se ouzha pobl Vreizh, peogwir ne oar-hi na lenn na skrivañ he yezh. N'eus ket ezhomm chom stag d'ar skritur-mañ-skritur pa venner difenn gwir interestoù ar Vretoned, ha n'hon eus ket re a nerzh dija evit an emgannoù

gwirion. Da bobl Vreizh e vo da zibab, a-benn ar finetre eun doare hag unan all da skrivañ ar brezhoneg. O c'hortoz, ez eo ret-mat deomp, n'eus forzh pegen diaes hag iski e kavomp an dra, degemer an div skritur, evel m'emañ : Pep hini eus kenlaboure-rien Pobl Vreizh a raio e-giz m'eo kustum d'ober. Evit an anv hag ar pennad-stur, e vint moulet pep eil miz e doare ar skol-veur pe en doare peurunvan.

Imprimerie Commerciale, Rennes

Rener ar gelaouenn : J.P. Gourmel.
1 000 skw tennet.
Diskleriet hervez lezenn : 3^e trim.